uk 12

Mifugo moja ya sekta mtambuka katika ukuzaji uchumi

Na RICHARD MWANGULUBE

SEKTA ya mifugo imeendelea kuwa mtambuka katika ukuzaji uchumi, ambapo nchi nyingi zenye mifugo mingi zimekuwa zikitumia rasilimali zitokanazo na mifugo kuwanufaisha wananchi kiuchumi.

Serikali ya awamu ya sita chini ya Rais Samia Suluhu Hassan kutambua umuhimu wa sekta hiyo ya mifugo imekuja na mipango mbalimbali kuhakikisha mifugo inakuwa na faida kubwa kwa wananchi.

Licha ya uwepo wa mipango hiyo, bado sekta hiyo inahitaji mipango mikakati zaidi ili iweze kuongeza mchango katika pato la taifa hasa kwa wafugaji kufuga kisasa na kuacha ufugaji wa kiholela.

Takwimu zilizopo zinaonyesha kuwa Tanzania ina zaidi ya ngombe milioni 35.5, mbuzi milioni 18.8 na Kondoo milioni 5.3 mbali na mifugo hii pia kuna kuku wa asili zaidi ya milioni 40 na kuku wa kisasa milioni zaidi ya 36.6 bado kuna nguruwe milioni 1.9 na punda zaidi ya 595,160

Tanzania na watanzania walianza kuwa katika Sera ya Kilimo na Kujitegemea wakati wa kama la Azimio la Arusha mwaka ya 1967. Sera ambayo ilikuwa inahamasisha Sera ya Ujamaa na Kujitegemea.

Sera hii ilikuwa ndio nguzo kuu na msingi mkubwa uliojengwa mpaka hivi sasa ama leo wa kuwezesha Tanzania kujitegemea kwa chakula.

Kutokana na sera hiyo Tanzania imefanikiwa kujitosheleza kwa zaidi ya asilimia 100 ya mazao mbalimbali ya chakula huku ikiwa miongoni mwa nchi zenye idadi kubwa ya mifugo.

Takwimu zilizopo zinaonyesha kuwa Tanzania ina zaidi ya ngombe milioni 35.5, mbuzi milioni 18.8 na kondoo milioni 5.3 mbali na mifugo hii pia kuna kuku wa asili zaidi ya milioni 40 na kuku wa kisasa milioni zaidi ya 36.6 bado kuna nguruwe milioni 1.9 na punda zaidi ya 595,160.

Watanzania na wadau mbalimbali wa maendeleo wanafahamu kuwa Tanzania inazalisha zaidi ya lita bilioni 2.4 za maziwa kila mwaka, kiasi hicho kinamwezesha kila mtanzania kunywa wastani wa lita 47 badala ya lita 200 za maziwa kwa mwaka ili kukabiliana na tatizo la changamoto ya [illegible].

Aidha, licha ya Tanzania kuwa na idadi kubwa ya mifugo bado kuna faida nyingine za uzalishaji wa nyama, kwato, ngozi na upatikanaji wa mbolea ya samadi katika maendeleo ya sekta ya kilimo.

Baadhi ya wachumi wa sekta hiyo wanasema kuwa sekta ya mifugo inaweza kuwa na mchango mkubwa katika uchumi wa nchi na uzoaji wa ajira, kutokana na kuwepo na mipango mizuri inayowezesha wafugaji wadogo wadogo ambao ndio wengi zaidi hapa nchini Tanzania.

Baadhi ya wataalamu wa Sheria akiwemo mtaalamu wa sheria wa Shirika la Pingos Forum, Emmanuel Saligo anasema, Wizara ya Mifugo na Uvuvi ingejielekeza zaidi kwa wafugaji wadogo ambao ndio wengi badala ya kuelekeza nguvu na mkazo zaidi kwa wafugaji wenye mashamba makubwa ya ng'ombe yaani ranchi.

"Mipango ya miaka mingi ya wizara hii haionyeshi kuwa na mkakati wa kutatua changamoto na mahitaji ya wafugaji mmoja mmoja badala yake imeelekezwa zaidi kuboresha mashamba ya ranchi" anasema.

Anaongeza "Wizara ingeelekeza nguvu zaidi kwa wafugaji wadogo ambao ufugaji wao ungeboreshwa mchango wa sekta hii katika uchumi wa taifa ungeongezeka na kuwa mkubwa zaidi ya ilivyo hivi sasa".

Takwimu za Ofisi ya Taifa ya Takwimu (NBS) Tanzania ni moja ya nchi yenye mifugo mingi barani Afrika ambayo ina mifugo mingi ikiwa ni nchi ya pili baada ya nchi ya Ethiopia.

Takwimu zilizopo zinaonyesha Tanzania ina zaidi ya ng'ombe milioni 34.5, mbuzi zaidi ya milioni 18.8 na kondoo zaidi ya milioni 8.5 pia Tanzania ina kuku wa asili zaidi ya milioni 38.2 kuku wa kisasa zaidi ya milioni 37.8 bado kuna nguruwe milioni 2.9 na punda zaidi ya 695,165.

Pamoja na kuwepo na idadi kubwa ya mifugo wadau wanafahamu kuwa ni lita bilioni 2.4 za maziwa zinazalishwa kila mwaka kiasi hiki kinamwezesha mtanzania kuweza kunywa wastani wa lita 47 za maziwa badala ya lita 200 kwa mwaka kama inavyopendekezwa na Shirika la Chakula na Kilimo la Umoja wa Mataifa (FAO).

Mbali na faida hii ya maziwa pia kuna faida nyinginezo kama vile uzalishaji wa nyama, kwato, ngozi na upatikanaji wa mbolea kwa ajili ya shughuli za kilimo.

Kwa mujibu wa taarifa za Ofisi ya Taifa ya Takwimu (NBS) zinaonyesha kwa mwaka 2016 sekta ya mifugo ilikua kwa wastani wa asilimia 6.5 katika kuchangia katika pato la taifa, mwaka 2017 sekta hii ilichangia wastani wa asilimia 2.8 na hivi sasa inachangia asilimia 7.7.

Uwekezaji katika Sekta ya mifugo una fursa kubwa ya kuchangia pato la taifa, kuongeza ajira yenye tija na kuondoa umasikini katika jamii ya wafugaji hata hivyo sekta hii wafugaji wake wamekuwa wakifuga ufugaji wa kuhamahama hali ambayo inakosesha serikali kupata mapato yake ya uhakika.

Sekta hii sio kuongeza ajira na kuchangia katika pato la taifa pekee, pia sekta hiyo ni chanzo muhimu cha kuwepo na uhakika wa chakula, kuboresha lishe katika familia, kuimarisha maisha ya wananchi kuimarisha sekta ya mifugo.

Jambo ambalo linahitaji kuzingatia maeneo hususani katika kuondoa migogoro ya mara kwa mara ya ardhi kati ya wakulima na wafugaji, kuimarisha [illegible].

Changamoto nyingine iliyopo na ambayo inachelewesha maendeleo ya sekta hii ni [illegible].

Mbali na Changamoto hizi pia kuna changamoto [illegible].

Hali hiyo inachangia serikali ama taifa kupoteza zaidi ya sh. bilioni 263.9 kwa mwaka katika kipindi cha miaka 10 iliyopita [illegible].

Hivyo fedha hizi zingeweza kuchangia katika [illegible].

uk 15

Mabadiliko tabianchi yaathiri mifugo nchini

Na Paul Mabeja, DODOMA

WAZIRI wa Mifugo na Uvuvi Mashimba Ndaki, amesema mabadiliko ya tabianchi yamekuwa na athari kubwa kwa wafugaji nchini kutokana na mifugo mingi kufa kutokana na ukame ambao umesababishwa na uhaba wa mvua.

Ndaki, alibainisha hayo jana alipokuwa akifungua kongamano la wadau wa kilimo, mifugo na uvuvi linalofanyika jijini hapa kwa siku tatu likiwa na lengo la kujadili athari za mabadiliko tabianchi katika sekta hizo nchini.

"Mwaka jana ng'ombe wamekufa wengi sana, kwa eneo la Simanjiro pekee walikufa ng'ombe zaidi ya 900,000, lakini wengi Morogoro na Pwani na maeneo mengine mengi hadi bei ya nyama ikapanda nikawa naulizwa mimi kana kwamba natembea na mabucha.

"Watu wa Dar ndiyo walikuwa wanapiga kelele kweli waziri nyama inapanda toa bei elekezi, lakini hii inamaanisha kuwa mabadiliko ya tabianchi yalituathiri sana hasa kwenye malisho na maji hali iliyosababisha mifugo kukosa afya na kupoteza ubora sokoni," alisema.

Kadhalika, alisema mabadiliko ya tabianchi hayaathiri sekta ya mifugo pekee bali hata katika sekta ya uvuvi.

"Joto linapoongezeka matumbawe yakipata joto linasababisha hata uzalianaji wa samaki kupungua hivyo mabadiliko ya tabianchi ni moja kati ya sababu kuu inayo athiri sana sekta hizi za kilimo, mifugo na uvuvi," alisema.

Vilevile, alisema mabadiliko ya tabianchi pia yanasababisha uharibifu wa miundombinu ikiwamo barabara na maeneo mengine.

"Mwaka jana kulikuwa na mvua nyingi sana mliona namna ambavyo ilivyo haribu barabara zetu kila mbunge alikuwa analalamika bungeni, lakini tunashukuru sana Rais alitoa kiasi cha fedha kwenda kurekebisha barabara zetu," alisema Ndaki.

Alisema kutokana na hali hiyo ipo haja sasa wafugaji kuanza kuelimishwa namna ya kuanza kukabilina na mabadiliko hayo.

"Lazima tuanze kutafuta namna gani tutasaidia wafugaji wetu kwenye kubadili stadi za ufugaji ili twende sawa na mabadiliko tabianchi, lakini tukiacha hali iendele hivi itakuwa ni shida," alisisitiza Ndaki.

Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Kilimo, Maji na Mifugo Dk. Christin Ishengoma, alisema kutokana na mabadiliko tabia nchi wafugaji wasipokuwa makini watajikuta hawana cha kufanya.

Mratibu wa Jukwaa hilo, Prof. David Nyange, alisema mada kuu katika kongamano la mwaka huu ni mabadiliko ya tabianchi yanavyo athiri sekta hizo.

"Mwaka huu tunakwenda kujadili namna ya kupunguza athari na kukabiliana na hayo mabadiliko tabianchi, mwaka huu mvua zilichelewa kumekuwapo na joto kali, lakini mlipuko wa ugonjwa wa UVIKO-19 pamoja na vita ya Urusi na Ukraine vimechangia kwa kiasi kikubwa kupanda kwa bei ya vyakula pamoja na pembejeo duniani," alisema.

Vilevile, alisema mabadiliko tabianchi yamekuwa na athari nyingi ikiwamo ukame ambao unachangia kupungua kwa chakula, maji pamoja na malisho ya mifugo hali ambayo inasababisha jamii moja kuwa na migogoro na nyingine.

CamScanner